

SKATTAPOLITIKKUR

KSF: Avleiðingin er hægri skattur ella brúkaragjöld

Tað eru kommunurnar, ið merkja harðasta sviðan av vantandi skattainntøkunum frá føroyingum, ið arbeiða uttanlands. Fåa kommunurnar ikki fleiri inntøkur, má skatturin upp, ella mugu tænaasturnar í størri mun fíggjast við brúkaragjaldi, heldur aðalskrivarin í Kommunusamskipan Føroya.

Ingolf S. Olsen

Alt eftir, hvussu ógvusliga ella varisliga tølini verða sett upp, so missa vit onku-staðni millum 200 og 180 milliúnir krónur um árið í skattainntøkum av føroyingum, sum arbeiða uttanlands.

Land og kommunur býta skattin nøknlunda helvt um helvt, so hetta merkir, at missurin hjá kommununum er millum 90 og 100 milliúnir krónur. Og hetta merkist.

– Tað er so einfalt, at mangla 100 milliúnir krónur í hjá kommununum, so mugu tær klára seg við tí minni, tí tær hava ikki aðrar inntøkukeldur. Tí er tað eisini greitt, at fåa kommunurnar ikki fleiri inntøkur, verður

avleiðingin annaðhvørt, at skatturin má upp, ella at tænaasturnar í stóðugt størri mun mugu fíggjast við brúkaragjöldum – ella í triðja lagi, at tænaasturnar bara versna munandi, sigur Eyðun Christiansen, aðalskrivari í Kommunusamskipan Føroya, KSF, og greiðir nærri frá:

– Kommunurnar hava bert inntøkuskattin at dúva uppá. Tí rakar tað tær serliga hart, tá ið alsamt fleiri borgarar forvinna sínar pengar uttanlands og gjalda skatt har. Landið hinvegin fær hóast alt ágóðan av vaksandi mvg-inntøkum, punktgjöldum og øðrum. Eisini síggja vit, at landið skrivur út aðrar skattir til dømis á alivinnuna og á makrel- og sildafiskiskapin,

men inntøkurnar frá hesum fara allar í landskassan og koma ikki kommununum til góðar.

Steinur omaná byrðu

Eyðun Christiansen vónar, at tað fer at eydnast fíggjarmálaráðharranum at fåa skattin heim, sum føroyingar rinda uttanlands, ella í øllum førum ein part av honum. Tí heldur verandi gongd fram, so fer tað av álvara at merkjast.

– Samlaði kommunuskatturin er umleið 1,4 milliardir krónur, so góðar 100 milliúnir krónur muna nógv. Tað er tíverri eisini soleiðis, at tær kommunurnar, sum frammanundan eru ringast fyri, missa mest, sigur hann. Kommunurnar, sum eru

ringast fyri í hesum høpi, eru tær við teimum óstøðugu og lágu inntøkunum. Ofta eru hetta kommunur í útjaðaranum og annars smáar kommunur við fáum almennum arbeiðsplássum. Tær stóru kommunurnar og serliga tær í miðstaðarøkinum eru betri fyri, tí her eru fleiri almenn arbeiðspláss og eisini fleiri vælútbúgvín fólk við høgum lønum.

– Tær verri stillaðu kommunurnar eru eisini tær við lutfalsliga flest fiskimonnum, og tí verða tær eisini harðari raktar av sjómannafrádráttinum enn tær størru, so hjá teimum peikar tað mesta skeiva vegin, staðfestir KSF-aðalskrivarin.

Landið rindar munin

Hann fegnast um, at Jørgen Niclasen lovar, at kommunurnar undir øllum umstøðum verða hildnar skaðaleysar fyri mistum skattainntøkum, tá tær taka yvir eldraðkið, ætlandi 1. januar 2015, men ivast í, um tann loysnin einsamøll verður gagnlig í longdini.

– Tað er gott, at kommunurnar verða kompenseraðar fyri mistar skattainntøkur, men í samlaða roknistykkinum snýr tann loysnin seg jú bara um at flyta pengarnar úr einum almennum kassa og í ein annan. Við tí loysnini verður minni av pengum hjá landinum at arbeiða við, og tað kann í seinasta enda aftur ganga út yvir kommunurnar. Tí er

Eyðun Christiansen, aðalskrivari í Kommunusamskipan Føroya: - Skattamissurin orsaka av arbeiði uttanlands er ymiskur frá kommunu til kommunu. Í kommununum við nógvum sjómonnum ella fólki, sum arbeiðir á landi uttanlands tykist gongdin vera, at tey rekruttera hvønn annan, so stóðugt fleiri fara at arbeiða uttanlands har. Tískil minkar skattagrundarlagið í teimum kommununum ár undan ári. Ein móguleiki at tryggja kommununum aðrar inntøkur er, at kommunurnar eisini fåa lut í øðrum enn bert persónsskattinum, til dømis í tilfeingisskatti ella mvg-inntøkum

tað okkara ynski, at sjálvur trupulleikin við skattingini uttanlands verður loystur ella munandi bøttur, so samlaðu skattainntøkurnar verða tað størrri, sigur Eyðun Christiansen.

Mugu ikki revsa

Eisini hann ávarar tó ímóti at gera ógvuslig skattlig inntriv í skattin hjá teimum, sum arbeiða uttanlands.

FAKTA: Mótrokningin er ymisk

Tvískattaavtalurnar skulu tryggja, at ongin inntøka verður skattað meira enn einaferð, tá løntakarin fer í annað land at arbeiða.

Í Føroyum hava vit í útgangsstöðinum tað, ið verður nevnt globalmeginreglan. Hon fyriskrivur, at persónar, sum eru skattskyldugir í Føroyum, skulu geva alla sína skattskyldugu inntøku upp í Føroyum, sama um hon er forvunnin í Føroyum ella uttanlands.

Er skattur frammanundan eisini goldin í landinum, har arbeitt verður, verður hesin so mótroknaður í endaligu uppgerðini í Føroyum, um londini bæði hava gjørt eina tvískattaavtalu.

Mótrokningin – linkingin – verður gjørd á tann hátt, at frádráttur verður latin í føroyska skattinum.

Hetta verður í høvuðsheitum gjørt eftir tveimum

– Tað er væl móguligt, at verandi skattaavtala millum Norðurlondini verður broytt, sigur Bjarni Benadiktsson, íslendskur fíggjarmálaráðharrari og formaður í norðurlendska ráðharraráðnum. Fríggjadagin fundaðist hann við Jørgen Niclasen, landsstýrismann í fíggjarmálum, sum vil hava norðurlendsku tvískattaavtaluna broytta

ymiskum hættum – kreditháttinum ella eksemptionháttinum.

Kredithátturin

Eftir kreditháttinum verður øll inntøkan, sama um hon er forvunnin í Føroyum ella uttanlands, tald við í føroysku skattauppgerðini. Skatturin

verður so útroknaður eftir føroysku satsunum, men síðani verður skatturin, sum í krónum og oyrum er goldin uttanlands, drigin frá aftur. Hetta merkir, at um føroysai skattaprosentið er hægri enn í hinum landinum, so verður munurin kravdur inn í Føroyum – og øvugt.

Kredithátturin verður millum annað nýttur í tvískattasáttmálanum millum Føroyar og Grønland.

Í norðurlendska tvískattasáttmálanum, har Føroyar eru við sum partur av danska ríkinum, men ikki Grønland, er ásett, at Føroyar skulu nýta eksemption-háttin. Hini sáttmálandini eru Ísland, Noreg, Svøríki og Finnland.

Eksemptionhátturin

Eftir eksemptionháttinum verður roknað á sama hátt

sum eftir kreditháttinum, men her verður føroyska skattavirðið av útlandsku inntøkuni drigið frá í endaliga roknistykkinum, sama hvat í veruleikanum er goldið í skatti í hinum landinum.

Hetta er orsøkin til, at til dømis føroyingar, sum arbeiða í Noregi, sleppa biligari í skatti enn her. Noreg hevur nevniliga lægri skatt enn Føroyar, og eftir eksemptionháttinum verður atlit ikki tikið til munin, tá mótroknað verður. Varð

kredithátturin hinvegin nýttur her, so skuldu føroyingar, ið arbeiða í Noregi, rinda munin millum føroyska og norska skattin í Føroyum.

Í døminum niðanfyrir, sum VINnuhúsið hevur gjørt, sæst týðuliga, hvørja ávirkan lægri norski skatturin sam-an við eksemption-mótrokningarháttinum hevur á nettolønina hjá føroyingum, ið arbeiða í Noregi:

Arbeiði í Noregi:

Mánaðarløn	25.000	29.167	33.333
Skattur og sosial gjöld	5.844	7.288	8.732
Netto eftir	19.156	21.878	24.601

Arbeiði í Føroyum:

Mánaðarløn	25.000	29.167	33.333
Skattur og sosial gjöld	9.754	11.622	13.494
Netto eftir	15.246	17.544	19.839